

*Huc quadrat elegans & simplex
utilissima tamen Argentum*

Calcinario.

Argentum foliatum cum sulphuris flore commixtum in crucibulo ignito calcinatum abit in pulverem granulatum, rursusque subtiliter contritum cum sulphure ut prius calcinatur, repetatur labor calcinationis ter, quaterque, omneque exhalet sulphur, huius solubilis argenti granum in vitreum scyphum aquæ plenum proiectum, descendit paulatim ad fundum cærulei quasi coloris iucundo spectaculo: per os assumptum in capitis morbis ea præstat, quæ Autores argento potabili ascribunt.

*Vacuum
in natura
demonstratur
per experimentum.*

*Vacua esse Alcalium Corpora
ostendit. Cap. 10.*

Liquori salis Tartari affunde guttatim spiritum vitrioli donec strepitus cesset, mixturam reduce in Cristallos, vel totam exsicca, & reperies sal, vitrioli naturam habens, vomitus mouens drachmæ pondere per os datum, & quando quid superbibitur, purgans

HIPPOCRATES, 55

gans per inferiora, non secus quasi
crudum album vitriolum.

Albicans mucilago, quæ in con-
iunctione amborum liquorum
subsidet, est similis nigro sedimini
ex vitriolo crudo affuso alcali ca-
denti, constansque in igne sicut
colcotar, & fusioni resistens, adeo-
que non ex tartari sale, sed vitrioli
spiritu procedit.

Hoc sal si miscetur cum nitro
& mercurio, eleuatur sublimatio
rubra, cui si sal marinum addide-
ris fit sublimatus corrosiuus.

Potest distillari per se sine addi-
tione sicut vitriolum naturale, li-
cet segenius acidum emittat.

Si itaque hoc sal, quod tartarum
vitriolatum dicunt, possidet vitrio-
li proprietates, & ideo regenera-
tum dicatur, oportet ergo alcali
vacuum fuisse corpus, si spiritus
ex illo proprium sibi domicilium
formare potuerit.

Multo præstantior, & perfectior
fit Tartarus vitriolatus ex vitriolo
crudo, in aqua soluto, & ex liquo-
re tartari affuso, donec solutio non
amplius turbetur, quod punctum
saturationis cum tædio reperitur,
vnica nimirum guttula superantis
vertit misturam aut in vitriolum,
aut in alcali. De quo Hippocr. de

*Tartari
vitriolati
facilior
preparatio*

diæt. *Nunquam simul in eodem consistunt.* Clarum liquorem coagula secundum artem in cristallos splendentes. Tartarus hic vitriolarus multò nobilior est priore, eo quod in distillatione per violentum ignem ex vitriolo cupri liquamen eleuatur, spirituique commiscetur, stomachoque molestum est. In hac autem simplici via, alcali saltem bibit simplicissimum illud naturale acidum, quod embryonarium metallum perfluendo erodit. Estque hoc acidum illud simplex (de quo cap. 9. clavis) naturæ nostræ amicum in acidis fontibus, refocillans naturam bibentis, ventriculo gratissimum, licet quoque in magna copia haustum. De hoc breuissimè differere decreui: Paracelsus tamen nartat *de morbis Tartareis*, quod in Pagulo Veltin Heluetiæ sit fons, cuius similem totius mundi ambitum non continere. *Si ergo ex simplici affusione vacuum alcali induit vitrioli naturam, oportet vt spiritus penes se habeat animam, quæ aptum domicilium sibi ex alcali formare possit.* Acida itaque sit feminalis virtus necesse est, imò in acido consistere

fer-

HIPPOCRATES. 57

fermentum vniuersale rerum, & acida omnia esse diaphoretica vltius demonstabo, estque illud, quod olim sanxit Magister: *Semina scilicet abducere materiam, quò volunt.*

Sic spiritus nitri guttatim fusus in alcali Tartari in momento sibi fabricat aptum domicilium ex eo, fitque Nitrum naturale frigidum, flammam concipiens, & anginæ remedium, quæ ambo alias separata caustica erant, vt in auro fulminante ostendi.

Nitri regenerationatio

Eidem vacuo alcali tartari si addideris spiritum salis, post coagulationem fit sal commune, quod erat, priusquam per validum ignem in spiritum profiliret.

Salis marini regenerationatio

Idem vacuum sal Tartari si combibit acetum ex vino, distillatum, fit tartarus vini vulgaris omnes tartari proprietates habens, excepto quod in humido facilius colliquescit ex terræ ablatione. Hunc tartarum regeneratum, quem nonnulli vocant inepte fati terram foliatam philosophorum, per solutionem & coagulationem mundificatum ab omni impuritate, per retortam vitream in arena positam, valido igne vrge, & elicies oleum, & liquorem amarum,

Tartari vini regenerationatio

58 TACHENII

rum, similem illi, qui ex crudo tartaro elicitur, refert tamen oleū vini bonitatem, ex quo acetum factum fuit. Incredibile dictu, quod acetum distillatum in suo sinu pinguedinem absconditam habeat, & tamen verum est, sal tartari hanc non habuisse constat, est enim fixum, & per ignem probatum.

Romæ ex libra vna huius regenerati tartari olei drachmas sex elicui citrini coloris gratique odoris, sed Venetiis libra vix drachmam dedit, & nigri coloris graueque olentis. Incredibile inquam, quod in aceto distillato eluceat non solum vini, sed etiam Regionis qualitas.

Experientia ergo patet, spiritum esse vehiculum, & domicilium animæ, atque vinculum coniungens animam cum corpore, quod porro de Podagra cap. 6. potentiori argumento mechanicè demonstrabo.

Ex dictis elucet, nihil iucundius esse generoso Medico, quam ea nosce, & sub amico silentio oculis cernere, manuque tractare, quæ sensus communis plane non comprehendit, & à Natura procul posita sunt. Non autem vt
 igna-

HIPPOCRATES. 59

ignarum vulgus deblaterat, illos
sci, qui arte diuina, & antiquissima
Hippoc. scientia, & veritate dele-
ctantur, centrumque rerum co-
gnoscere student, Mammonæ in-
feruire, atque nil aliud intendere,
quam aurum & argentum confi-
cere: dum interim ipsi diu, noctu-
que continuo motu inquietudine
molestiis, & rixis agitantur &
circumducuntur contradicentes,
atque à tergo quæ non intelli-
gunt taxantes, se ipsos apud igna-
rum vulgus extollunt, miseri lu-
celli spe, atque sic propriam auri,
& argenti auaritiam turpiter o-
stendunt, manifestant, & publi-
cant.

Concludens dico, quod quic-
quid ostendi de acidis spiritibus al-
cali tartari transmutantibus in eo-
rum naturam, illud ipsum de om-
nibus reliquis acidis succis intelli-
gendum esse, in acido enim consi-
stit fermenti vis atque propagatio-
nis potestas, vt in progressu pate-
bit; in acido consistit eleuatio at-
que attenuatio, tam rerum, quam
morborum: & per consequens
acidi ope res perficiuntur, & mor-
bi depelluntur. *Ructus acidus nido-
rosus superuenientes sanitatem ac-
celerare: docet Magister.*

Superest ostendere quomodo
 ipsum Tartari alcali, & quicquid
 illi copulari potest in aquæ ele-
 mentum per partem reducatur.
 Misce ex.gr. oleum vel distillatum,
 vel expressum iusta proportione
 id est ad satietatem (vt de sapone
 dixi) cum alcali tartari, mixturam
 distilla ex arena per vitream retor-
 tam, & redibit medietas olei, altera
 medietas aqua erit: egressum oleū
 rursus misce cum nouo alcali vt
 supra, & repete distillationem,
 donec totum oleum conuersum
 videbis in aquam relicta paucula
 terra cum tartaro id à pondere au-
 cto cognosces. Oleum igitur
 quod alias totum inflammabile
 hic conuersum videbis in aquam
 odoriferam, si oleum ex aroma-
 tum familia fuit. Hanc aquam
 rursus ex alta phiola distilla, & eli-
 cies aquam ardentem: quæ denuo
 cum alcali tartari in aquam ele-
 mentalem reuertitur.

Caput mortuum seu remanens
 sal tartari in retorta, ferrea tabula
 imposui, & in pellucidum liquo-
 rem fluebat, quem ex retorta in
 arenam posita distillaui ad siccita-
 tem, & rupto vase remanens sal
 iterum in aere humido dissolui su-
 pra lamina ferrea (quæ quicquam
 non

*Oleum fit
 aqua.*

*Oleum fit
 aqua ar-
 dens.*

HIPPOCRATES. 61

non patitur) quod fit circiter 40.
horis , & nil restat in tabula præ-
terquam tantillum limosæ facis :
liquorem iterato distillari acuto
igne vt prius , donec nil amplius
neque stillans , neque fumans ex-
ibat , & rursus idem sal fracta re-
torta super ferrea lamina resolui,
hasque operationes duodecies rei-
teravi, & totum sal tartari conuer-
sum fuit in aquæ elementum : à
fœcibus in lamina relictis singulis
vicibus collectis per aquâ distillatâ
omnem falsedinem extraxi , quâ
cum eundem processum vt supra
habui, ita vt totum sal tartari sicut
acetum , oleum , & aqua ardens in
aquam insipidam , & terram mor-
tuam nullius saporis , aut odoris
sunt conuersa , quæ terra , & a-
qua paulo antè sub salis forma
erant , & causticum referebant.
Mirum dictu! quorsum abiit ignea
vitalis vis , & caustica potestas salis
tartari aceti, olei, & aquæ ardentis?
Hæc tamen virtus vel forma in
igne constans persistebat vsque ad
reductionem in elementa . Hanc
formam filium Solis vocat Ano-
nimus philosophus , & in Genesi
legitur *Lumen Corpus assumpsit*-
se : quem filium Solis ego hic pro
maiori intelligentia **RECTO-**
REM

*Sal Tartari
fit aqua*

*Memento
quod ven-
tus est vi-
ta mea
Iob c. 7.*

REM voco, tu vero voca vt lubet, ignem, formam, Archeum mihi perinde nunc est, nominum enim diuersitas rem esse diuersam non efficit: omnia similia esse concludo cum Hippoc.

Reformator si alcalium fixorum notitiam habuisset podagricis oleum Saponis Veneti non promississet: nam quicquid olei à saponis stillat, laterino simile est, & nil de alcali vt podagrico appropriato anodino continet. In Append. fol. 84.

Similiter, & magnifici domini de-cani ridiculaque inepta societas non surripuissent, de verbo ad verbum prædictum reductionis processum alcali in aquam, hancque pro sale tartari volatili subdole, & fraudulenter mundo per imposturam, & in medicina contumeliã nõ veditassent, si rustico saltem more alcalium notitiam habuissent. Vt ex professo ostenditur cap. 4. clavis.

Nunc Harpocrates de tartari sale fixo me silere iubet, ne in doctorum virorum curiosas inuestigationes sim iniurius, qui multum laboris sumpserunt ad huius plenariam cognitionem, quod profecto medium est viuificatiuum mul-

HIPPOCRATES. 63

multarum rerum, id notarunt Ba-
filius, Paracelsus Ripleus Lullius &
alii, qui illud vestibus spoliarunt, &
pro soluente elegerunt; quando
quidem obiecta sua illuminat, &
viuificat, eodem ferè modo, vt al-
cali fixum herbarum ex trahit è
calcinato silice aliud & simile al-
cali, quod quidem nullo alio sapo-
re elicere sit possibile, quam suo si-
mili, illudque multo potentius ef-
ficat, & verè in igneam naturam
conuertit: sic à notis ad ignota fie-
ri debet progressus vt Aristoteles
rectè docuit.

Hoc est de quo exclamat Ioh:
Baptista van Helmont de Febr. b.
cap. 15. § 25. *Discite inquit: dissol-
uens aliquod, quod sit semper idem
& nactus eris intimas rerum es-
sentialias, quod probat exemplo dum
querit Tract. de verbis herbis, &
lapidibus; lapis ossifragus, fixus,
non calcinabitur, curat os fra-
ctum assumptum per os, & quare
non lithiasin & podagram?* Res-
pondeo viro incomparabili, refor-
matoris fidiculum **ALCAHEST**
& secretum soluens nil aliud esse
quam **ACETVM DISTILLA-
TVM** App. fol. 72. ex ærugine, &
licet rodatur ostiocolam lapidem,
rodendo tamen nil acquirit lapis

præ-

præter proprietates aceti, unde non pergit ad yrinae loca, sed in stomacho illico præcipitatur, ut paulo post ad oculum demonstrabitur. *Nulli enim calido morbo*
 Sal Tartari itaque hæctenus vilibus vestibus suam scenam lusit, cum vero philosophi manu spoliatur, ut compareat in forma nuda, & lucida tunc res, quæ illi committuntur, reducit in eandem, & similem sui materiam, & quoniam in forme ut omne alcali, accipit ideo formam eius, quo cum vnitur (est nimirum sal tartari medium quoddam inter minerale, & vegetabile, ob id facile amborum naturam amplectitur) & sic pergit &c. Hic memoriam subit, me olim lapillos cancerorum, sic solutos in longa quotidiana febris proponentem mulieri à poculis medicis abhorrenti, interpellatum fuisse à timidulo medico canonico tunc præsentem, esse, scilicet id minerale, & periculo plenum. Sed hæc de differentia alcalium fixorum indigitasse sufficit.

Per-

HIPPOCRATES. 65

*Pergit ad Alcalia Animalium
volantia. Cap. II.*

Quemadmodum alcalia fixa
acida omnis generis absor-
bent, & iuxta acidi naturam in
falsum vertuntur, vt in præceden-
tibus ostendi. Sic etiam alcalia vo-
lantia omnium animalium ex
quibuscumque partibus per retor-
tam nudo igne in magnum vas
recipiens gradatim elicita acidi,
quod affuderis, feminalem pro-
prietatem imitantur. Vt si vitrioli
spiritum affundes, fit illud volatile
falsum, & vitrioli naturam sequi-
tur. Si Nitri spiritum, fit nitrum
eiusque naturam induit, & sic de
reliquis acidis intelligendum.

Et quemadmodum vrina con-
tinet alcali volatile per fermentum
putredinis sic sudor sanguis caro,
ossa, cornua, & carnes particula-
rum animalium omnium ex di-
uerso fermento, quodlibet iuxta
virtutem loco innatam Gebii te-
stimonio.

Et sicut de alcalibus fixis diffe-
rentiam intrinsecam per mercu-
rium sublimatum solutur, sic &
volatilium esse suam rempublicam
in progressu ostendam.

Om-

alcalibus
a. inineta
e. inineta
tuus. inineta
no. inineta
no. inineta
no. inineta

*Quid sit
fermentum
paulo post
ostendam*

etiam in
in inineta
in inineta